

Forløb:

Opdagelsernes tid: Den tidlige globalisering

Målet med forløbet er at få indsigt i Middelalderens og renæssancens opdagelsesrejser og baserer sig på kapitel 1 i *Vores Verdenshistorie 2*. Forløbet har fokus på følgende af kernestofområder i læreplanen:

- Periodisering
- Globalisering
- Historiesyn
- Kulturmøder
- Historiebrug
- Menneskerettigheder
- Forandringer i levevilkår, teknologi og produktion

Modul	Overskrift/ problemstilling	Materialer	Formål	Forslag til sekvenser
1.	“Opdagelsernes tid” Periodisering og samfundsopbygning	Lektie: Vores Verdenshistorie 2, side 14-19	At aktivere forforståelse og igangsætte refleksioner over relevansen af emnet.	Introduktion: Hvorfor beskæftige sig med opdagelsesrejsende? Fælles i klassen. Periodisering: Tidsmæssig afgrænsning, herunder definition af “middelalder” og “renæssance” Læs kilde 1 og besvar arbejdsspørgsmålene. Opsamling i klassen Skriveøvelse (5 min): Definer begreberne “feudalisme” og “lenssystem”. Opsamling på klassen.

2	Jagten på krydderier	Lektie: Vores Verdenshistorie 2, side 19-27	At opnå viden om samtidens Europas syn på sig selv og på andre kulturer samt drivkraften bag opdagelserne "hvorfor drog de ud?" Historiebrug og billeder som kilder	Pararbejde: Tolkning af billedet side 14-15 – hvad kan vi bruge billedet til? (brug evt. fokuspunkt side 161) Øvelse: Formidling med planche (#1) (50-60 minutter). Kilde 2 og 3 inddrages. Kildearbejde: Arbejdsspørgsmål til kilde 2 og 3 besvares individuelt (15-20 minutter). Fælles opsamling på klassen med fokus på hvilke problemstillinger, kilderne kan hjælpe til at belyse (15 minutter).
3	Motiver og forudsætninger	Lektie: Vores Verdenshistorie 2, side 28-31 (flere kilder fra hjemmesiden kan inddrages)	At viden om sammenhæng mellem samfund og teknologi At træne evnen til at besvare en historiefaglig problemstilling vha. kilder og viden fra undervisningen. At opøve kildeanalytisk bevidsthed.	Lad eleverne læse kilde 4. Pararbejde med spørgsmålene 1-3 til kilden. Gennemgang på klassen. Opstil en problemstilling, der belyser motiverne bag opdagelserne. Besvar ud fra kilden og lektien. Fælles opsamling med fokus på hvilke problemstillinger eleverne har rejst og hvilke besvarelser de er nået frem til. Myter og fabler: Gennemgang på klassen om historier og historie.

				<p>Individuelt: Lad hver elev beskrive de tre kort s. 29 og 30. Hvad kan vi få ud af kortene.</p> <p>Opsamling til sidst om motiver og forudsætninger for opdagelserne</p>
4	Columbus og den nye verden	Lektie: Vores Verdenshistorie 2, 32-36	<p>At opnå indsigt i kulturmøde mellem kristne og indianerne</p> <p>At træne kreativ skrivning.</p>	<p>Indledende parsamtale. Hvilke pointer fra dagens lektie er særligt nyttige at kende til, når man skal forstå kulturmødet mellem de kristne og indianerne? Og er der pointer der skal afklares i fællesskab?</p> <p>Evt. kort opsamling på klassen (5 minutter).</p> <p>Kreativ skrivning (#2): Eleverne får udleveret arbejdsark med skriveopgaven. Kan laves individuelt eller i par. (30 minutter).</p> <p>Opsamling. Eleverne læser op for hinanden i mindre grupper og drøfter herefter, hvad der især træder frem fra dagens lektie. Er der mon nogen der har lyst til at læse højt for klassen (20 minutter)?</p> <p>Gennemgang af de tre kilder på klassen - hvad skal vi være opmærksomme på og hvordan kan vi bruge kilderne?</p>

5	Spanierne i den nye verden	Lektie: Vores Verdenshistorie 2, side 37-40	At bevidstgøre eleverne om forskellige historiesyn og træn kildelæsning. Historiebrug og billeder som kilder	Lad eleverne i små grupper analysere billederne side 37 og 40. Læs fokuspunkt side 161. Opsamling på klassen og generel diskussion af, hvordan man bruger billeder som kilder. Herunder forskellige historiesyn og historiebrug. Læs kilde 9 og besvar arbejdsspørgsmålene. . Gennemgang på klassen – optakt til filmen i næste modul, der også skal bruges til afklaring af historiesyn og historiebrug.
6-7	Film: 1492	Lektie: Find materiale og omtale af filmen på nettet. Læs fokuspunkt om historiebrug side 213	At træne, hvordan film kan bruges og afkodes mht historiesyn og historiebrug. Hvordan er film med til at forme vores historiebevidsthed?	Elev præsentation af filmen, herunder hvilke problematikker filmen rejser i forhold til tema om kulturmødet mellem spanierne og indianerne. Spørgeark til filmen (#3) Opsamling på klassen efter filmen mht. historiesyn og historiebrug.
	Den spanske erobring af aztekerriget: Aztekerriget	Vores verdenshistorie 1 , side 195-205	Overblik over Aztekerrigetssamfund kan indlægges med 1-3 moduler. Se http://voresverdenshistorie.dk/bind-1/7-hoejkulturer-i-	

			mesoamerika/modulf orloeb/	
8	Den spanske erobring af aztekerriget	Lektie: Vores Verdenshistorie 2, side 41-44	Kultur møder og sammenstød At træne evnen til at besvare en historiefaglig problemstilling vha. kilder og viden fra undervisningen. At opøve kildekritisk bevidsthed.	Repetition eller overblik over aztekerriget. Pararbejde med kilde 11 og 12, besvar arbejdsspørgsmål. Den ene halvdel af klassen arbejder med kilde 11 og den anden halvdel med kilde 12. Gennemgang, hvor en person fra den ene gruppe gennemgår svar for en elev fra den anden gruppe - og omvendt. Fælles opsamling på klassen mht. faglige begreber og arbejde med kilder.
9	Kultur mødet mellem spanierne og aztekerne	Lektie: Vores Verdenshistorie 2, side 45-52 (undtaget s. 50)	At opnå indsigt i kultur møde mellem spanierne og aztekerne. At opøve kildekritisk bevidsthed.	Opdel klassen i grupper på max. 4 personer. Besvar spørgsmålene til kilde 13 og 14. Opsamling på klassen med vægt på kilde gennemgang. Tilbage i grupperne: Besvar spørgsmålene til kilde 15 og 16. Opsamling på klassen. Lad evt. en gruppe stå for gennemgangen. Hvordan kunne spanierne erobre aztekerriget og inkariget? Opsamling på klassen.

10	Den tidlige globalisering	Lektie: Vores Verdenshistorie 2, side 53-60	<p>At opnå indsigt i Europas historie og den tidlige globalisering.</p> <p>Får forståelse af sammenhænge mellem regionale og nationale relationer</p>	<p>Sæt eleverne til enkeltvis at læse fokuspunktet side 55 og besvare de to spørgsmål.</p> <p>Sæt eleverne sammen to og to og gennemgå svarene for hinanden.</p> <p>Med udgangspunkt i grafen side 54 gennemgås henholdsvis økonomisk og politisk globalisering.</p> <p>Lad eleverne løse opgaven side 57 og saml op på klassen.</p>
11	Afslutning og perspektivering		<p>At repetere væsentlige aspekter af forløbet.</p> <p>At igangsætte refleksioner over relevansen af at beskæftige sig med kulturmøder og den tidlige globaliserings historie.</p>	<p>Øvelse: Hvorfor beskæftige vi os med opdagelsesrejsende, indianerkulturer og kulturmøder i historie?</p> <p>Arbejde i grupper (15-20 minutter) og fælles opsamling (10-20 minutter)</p> <p>ELLER</p> <p>Lad eleverne besvare spørgsmålene i skemaet side 60 (5 min per spg.) Gennemgå et spørgsmål ad gangen.</p> <p>Brug evt. tidslinjen side 15</p> <p>I grupper: Udfyld skemaet side 61.</p>

#1:

Øvelse: Formidling med planche

Klassen deles op i par eller grupper af tre, som hver får A3-papir udleveret. De skal vha. A3-papiret lave en planche, der formidler vigtige pointer om hvorfor europæerne drager ud i verden i 1400-tallet. Planchen kan indeholde fx tekstboks, pile, modeller, tegninger, tidslinje.

Indskærp gerne overfor eleverne, at de meget gerne gøre planchen indbydende, men at de ikke skal bruge arbejdstiden på kulørte bogstaver og den slags. Fokus skal være på overskuelig faglig formidling.

Arbejde med plancher (35-40 minutter)

Den ene halvdel af klassen laver en planche, der formidler, hvorledes Europa så ud og om opdagelsesrejserne.

Den anden halvdel af klassen laver en planche, der formidler hovedpointer om Vasco da Gama og mødet med Kalikut.

Begge plancher skal indeholde citater fra kilde 2 og/eller 3.

Formidling (10-15 minutter)

Parrene/grupperne sættes sammen på tværs af emner. De udveksler plancher og prøver i hvert par/gruppe selv at tale sig frem til, hvordan den anden gruppes planche skal forstås. Herefter fortæller de to grupper hinanden:

- hvordan de forstår pointerne på hinandens plancher,
- hvad de synes er særlig velfungerende ved planchen,
- om der er eventuelle aspekter, som fremstår uklart ved planchen, og som de gerne vil have uddybet.

#2

Øvelse: Kreativ skrivning

Skriveopgave med udgangspunkt i de tre kilder (6,7,8) i lektien. Brug pointer fra dagens lektie som inspiration til at gøre teksten levende.

Skriv et brev fra Columbus hjem til sin kone. Brevet må gerne indeholde oplevelser fra rejsen til den nye verden og mødet med det fremmede. Husk stemninger og beskrivelser af miljøet, fx vejret, farver, lyde og lugte.

#3

Arbejdsark til film i historie

- 1) Hvilke virkemidler anvender filmen (lyd, beskæringer, stemmer, effekter)?
- 2) Er der helte og skurke? - hvordan fremstilles de?
- 3) Virker filmen autentisk? hvorfor/hvorfor ikke?
- 4) Hvordan bruges historien i filmen (historiebrug)?
- 5) Kan vi afkode et historiesyn i filmen?